

**SCHRIFTELIJKE VRAAG**

nr. 194  
van **WILLEM-FREDERIK SCHILTZ**  
datum: 17 januari 2019

---

aan **PHILIPPE MUYTERS**  
VLAAMS MINISTER VAN WERK, ECONOMIE, INNOVATIE EN SPORT

---

*Transitieprioriteit Industrie 4.0 - Stand van zaken*

De nota 'Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen' werd door de Vlaamse Regering definitief goedgekeurd op 25 maart 2016. De nota kadert binnen het voornemen van het Vlaams regeerakkoord om middels een transversale beleidsnota een langetermijnstrategie uit te werken in functie van het realiseren en versnellen van belangrijke transitie's.

Er worden zeven transitieprioriteiten naar voor geschoven. Deze worden gezien als structurele veranderingen met grote impact die noodzakelijk zijn om de vooropgestelde toekomstvisie te realiseren. Eén van deze transitieprioriteiten betreft 'De sprong maken naar de industrie 4.0', die kadert in de fundamentele ommezwaai in de industrie en de maatschappij onder impuls van de digitaliseringsgolf. Begin 2017 werd de startnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering.

In zijn antwoord op mijn schriftelijke vraag nr. 684 van 19 juli 2018 gaf minister Muyters een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot de transitieprioriteit Industrie 4.0.

1. Eind 2018 werden 10 nieuwe proeftuinen Industrie 4.0 goedgekeurd.
  - a) Graag een overzicht van de totaal toegekende steun per proeftuin.
  - b) Hoeveel dossiers werden in het kader van deze oproep ingediend? Hoeveel bedroeg de gevraagde steun? Hoeveel bedroeg de projectbegroting?
  - c) Wat waren de voornaamste redenen voor weigering (niet-goedkeuring) van bepaalde aanvragen?
  - d) In welke key performance indicators (KPI's) wordt voorzien, bijvoorbeeld inzake het aantal te bereiken ondernemingen?
  - e) In welke aanpak is voorzien opdat de resultaten zo veel mogelijk kunnen doorsijpelen naar de Vlaamse bedrijven?
  - f) Zal in de toekomst een bijkomende oproep worden gelanceerd?
2. In het kader van de eerste oproep werden zeven proeftuinen gesteund. In totaal werd, voor de looptijd van 3 jaar, 3,5 miljoen euro steun toegekend.

- a) Wat is de stand van zaken met betrekking tot deze proeftuinen? Hoe wordt de uitvoering opgevolgd door het Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO)?
  - b) Hoeveel bedrijven worden via deze proeftuinen bereikt? Zal de ambitie, met name het bereiken van meer dan 500 bedrijven, kunnen bereikt worden?
3. Welke verdere acties zullen in 2019 uitgerold worden in uitvoering van de startnota Industrie 4.0?

---

*Deze vraag werd gesteld aan de ministers Geert Bourgeois (139) en Philippe Muyters (194).*

**GECOÖRDINEERD ANTWOORD**

op vraag nr. 194 van 17 januari 2019

van **WILLEM FREDERIK SCHILTZ**

1. a) Hierbij het overzicht van de 10 nieuwe goedgekeurde projecten die zullen starten in het voorjaar van 2019, voor een periode van 3 jaar.

| <b>Project</b>                                                                                                          | <b>Indiener(s)</b>                               | <b>Begroting</b> | <b>Steun (80%)</b>  |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------|---------------------|
| CSiteVision - Virtual en augmented reality in de voorbereidingsfase en uitvoeringsfase van gebouwen                     | WTCB, Howest, Sirris                             | 624.753,50       | <b>499.802,80</b>   |
| Industrie4.0 machine upgrading                                                                                          | KULeuven-Brugge, FI Make, UGent                  | 552.852,90       | <b>442.282,32</b>   |
| Drones in de bouw en landbouw                                                                                           | Euka, Conf Bouw Limb, WTCB, PCFruit              | 587.400,00       | <b>469.920,00</b>   |
| Smart Farming 4.0 - Hyperspectrale beeldverwerking voor ziekte detectie in landbouw en fruitteelt                       | ILVO, imec, FI Make, KULeuven, Vito, PCFruit     | 587.925,00       | <b>470.340,00</b>   |
| Augmented reality en mixed reality support voor laboranten, procesoperatoren en onderhoudstechnici                      | UHasselt-EDM, FI Make, Howest, FI Food, Bioville | 501.883,34       | <b>401.506,67</b>   |
| T2-Campus in Proeftuin Industrie 4.0                                                                                    | VDAB, Syntra, T2, FI Make, Sirris, UCLL          | 438.807,20       | <b>351.045,76</b>   |
| Opleiden 4.0 - Demonstratie en validatie van industrie 4.0 technologieën voor toepassing in innovatieve leermethodieken | Catalisti, Acta, imec, Karel de Grote HS         | 429.960,00       | <b>343.968,00</b>   |
| Innovatieve cyberbeveiligingen voor Industrie 4.0                                                                       | Howest, UGent-Kortrijk                           | 535.853,25       | <b>428.682,60</b>   |
| MES4SME – Manufacturing Execution Systemen voor kleine en middelgrote ondernemingen                                     | UGent-Kortrijk, FI Make, VUB-Photonics           | 399.666,50       | <b>319.733,20</b>   |
| AMplitude - Vraag en aanbod groeien samen                                                                               | SIM-Flam3D                                       | 399.305,00       | <b>319.444,00</b>   |
| <b>Totaal</b>                                                                                                           |                                                  | 5.058.406,69     | <b>4.046.725,35</b> |

- b) Het Vlaams Agentschap Innoveren en Ondernemen (VLAIO) ontving 15 aanvragen op de deadline van 25 september 2018 met een gezamenlijke begroting van € 8.579.994,40 en gevraagde steun van € 6.839.829,76.
- c) Om een correcte beoordeling en selectie uit te voeren, werd een college van deskundigen samengesteld met 3 externe en 3 interne experts die een ruime visie hebben op de doelstellingen en het werkveld van Industrie 4.0. Een bespreking ten gronde vond plaats bij VLAIO op 24 oktober 2018.

Het college beoordeelde elke aanvraag, op basis van de selectiecriteria vermeld in het oproepdocument (aansluiting bij de oproep, competentie, kwaliteit van de uitvoering, complementariteit, impact).

De voornaamste redenen voor niet-goedkeuring zijn:

- Twee aanvragen waren opgebouwd rond het vinden van oplossingen voor een problematiek die in belangrijke mate de doelstelling van het proeftuinprogramma Industrie 4.0 overstijgt.
- Eén aanvraag had nog een belangrijk R&D-gehalte en overstijgt daarmee de doelstelling van deze proeftuinen. Het was onvoldoende duidelijk of voldoende Vlaamse bedrijven deze technologie op korte tot middellange termijn kunnen inzetten in hun productieprocessen.
- Twee aanvragen scoorden in globaal kwalitatief lager en werden binnen het beschikbare budget niet gesteund.

- d) Elk project dient minstens 100 bedrijven te bereiken met demonstraties, events, adviezen en/of begeleidingen.

Het doel is maakbedrijven stimuleren in hun transformatie naar Industrie 4.0. De oplossingen moeten toegankelijk en inspirerend zijn voor grote groepen bedrijven. De infrastructuur, de te ontwikkelen informatie en de collectieve begeleiding via brede seminars en events hebben een open publiek karakter, gericht op alle maakbedrijven.

Naast de demonstratie van nieuwe technologie is de aandacht voor de concrete business case van de bedrijven cruciaal. Focus ligt op vernieuwende mogelijkheden, i.h.b. uit voorafgaand onderzoek, die anders de weg naar de bedrijven niet of veel trager zouden vinden. Er worden in deze proeftuin géén intellectuele eigendomsrechten opgebouwd die als economische meerwaarde zouden gevaloriseerd worden. De ontwikkelde info zal in tegendeel publiek gedeeld worden.

- e) Zoals hierboven toegelicht, draagt elk proeftuinproject een eigen verantwoordelijkheid om een brede groep bedrijven te bereiken met concrete informatie en demonstraties van mogelijke oplossingen.

Om de inspanningen op het vlak van industrie 4.0 op te volgen, te coördineren en aan de verschillende stakeholders te communiceren werd het transitieteam in het najaar van 2018 versterkt met een medewerker en werden twee langlopende contracten met externe bureaus. De proeftuinprojecten worden centraal opgevolgd door VLAIO, onderling met elkaar in contact gebracht en de beste praktijken worden uitgewisseld. Aanvullend wordt gezamenlijk een brede communicatie-actie uitgerold via specifieke brochures en nieuwsberichten, een centrale website voor industrie 4.0 (in opmaak), en deelname aan beurzen en conferenties. Daarnaast steunt VLAIO geavanceerde innovatieprojecten van bedrijven via zijn normale instrumenten.

In de controlerichtlijnen is voorzien dat de subsidie van een project kan worden herberekend indien het project niet correct wordt uitgevoerd of indien de samenwerking met de andere projecten in de proeftuin ondermaats zou blijven.

Enkele recente nieuwsartikels, geschreven voor een breed bedrijfspubliek, kan men vinden via volgende links.

Overzicht:

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/7-futureproof-manieren-om-jouw-maakbedrijf-te-boosten>

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/10-nieuwe-proeftuinen-voor-vlaamse-maakindustrie>

Specifieke proeftuin-projecten:

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/ultieme-droom-van-maakbedrijven-is-niet-meer-veraf>

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/maak-jouw-product-digitaal-5-stappen>

<https://www.vlaio.be/nl/nieuws/lokaliseren-zonder-gps-dit-is-het-geheim>

De communicatie-inspanningen worden de volgende maanden verder uitgerold.

- f) Dat wordt dit voorjaar bestudeerd. Budgettair is een enveloppe van ongeveer € 4 mln voorzien voor Industrie 4.0.
- 2. a) De eerste reeks van zeven proeftuinen is gestart in het voorjaar van 2018. Tijdens het interne kick-off-evenement, op 19 februari 2018 bij imec in Leuven, kregen alle projectleiders de kans om hun proeftuin voor te stellen en werd in groepen gediscussieerd over de verdere organisatie, disseminatie en communicatie. In mei/juni en nov/dec heeft VLAIO tussentijdse verslagen ontvangen en tussen 11 en 29 oktober 2018 hebben we alle lopende industrie 4.0-proeftuinen bezocht voor een update over hun werking. Op 5 december 2018 was er een gezamenlijke bijeenkomst van alle proeftuinprojecten. Daarbij werd gekeken naar wat de projecten sinds de opstart hebben gerealiseerd en naar hun plannen voor de komende zes maanden. Om synergie mogelijk te maken en middelen efficiënt in te zetten, werden ook de onderlinge raakpunten tussen proeftuinen in kaart gebracht. Ten slotte werd het aanbod aan bedrijven per proeftuin onder de loep genomen, zodat we hen vanuit VLAIO kunnen ondersteunen met concrete communicatieacties.

Alle industrie 4.0-proeftuinen zitten op schema. Wat de vertaling van hun werking naar de bedrijven betreft, zien we twee snelheden: binnen de proeftuinen die vooral bestaande technologieën demonstreren werden al events, workshops en infosessies georganiseerd. Binnen de proeftuinen met een grotere ontwikkelingscomponent komt deze vertaalslag later, omdat eerst de nodige ontwikkelingen moesten gebeuren, dikwijls gekoppeld aan de aankoop van componenten voor de opbouw van nieuwe technologische demo's. Dit traject is overal zo goed als afgerond, zodat ook deze proeftuinen vanaf december 2018 en begin 2019 actief bedrijven benaderen.

Op <https://www.vlaio.be/nl/andere-doelgroepen/industrie-40> vindt men een brochure met een korte beschrijving van elk proeftuinproject. De communicatie over de lopende en de nieuwe proeftuinprojecten wordt in 2019 verder gezet.

- b) De proeftuinprojecten 2018 zijn ongeveer driekwart jaar actief. Samen hebben ze 10 (nieuwe) demonstratoren gebouwd voor geavanceerde systemen en 50 collectieve events georganiseerd. Er werden reeds meer dan 500 deelnemers bereikt uit 360 bedrijven. Dit leidde tot 90 individuele adviezen en er werd begeleiding gegeven voor 30 geavanceerde use cases bij bedrijven. We mogen concluderen dat alle projecten goed gestart zijn. Het bereik zal in de volgende periode nog toenemen. We zitten dus op pad om de doelstelling te halen, nl. minstens 500 bedrijven bereiken en hen een stap verder te brengen op de weg naar Industrie 4.0, en zo een concrete hefboom betekenen voor deze transitiebeweging.
3. Het algemeen jaarplan 2019 wordt in februari voorgelegd aan de kerngroep Industrie 4.0. Er zal verder gewerkt worden volgens de vijf grote onderdelen van het transitieprogramma Industrie 4.0, zoals gedefinieerd in de startnota uit 2017.

Belangrijkste elementen in het jaarplan 2019 zijn:

- a) Onderhouden van een knooppunt: voortzetting van het beheer bij VLAIO; organiseren van de communicatie rond Industrie 4.0 naar bedrijven, onderzoekers en het beleid; deelname aan de Hannover Messe en andere grote events; uitwerken van voorstellen uit de transitie-arena Industrie 4.0 van 2018; bijdragen leveren aan het regeerakkoord en beleidsnota's.

- b) Versterken van de kennisbasis: via de VLAIO-steuninstrumenten stimuleren en inventariseren we het onderzoek naar geavanceerde systemen en toepassingen, zowel bij onderzoeksinstellingen als bedrijven; we volgen Flanders Make, imec en Sirris op.
- c) Toepassing versnellen: we volgen en versterken de werking van de proeftuinen; via de speerpuntclusters en de innovatieve bedrijfsnetwerken worden extra bedrijven bereikt en concrete projecten uitgevoerd; de communicatie over het belang van Industrie 4.0 wordt verder versterkt; bedrijven worden gestimuleerd met concrete voorbeelden.
- d) Bijdragen tot goede omgevingsvoorwaarden: we werken samen met VDAB, Syntra, de werkgeversorganisaties en andere geledingen van de Vlaamse overheid rond trajecten met impact op skills, werkattitudes en transitie; we analyseren en signaleren aan het beleid de kritische voorwaarden voor verdere digitalisering.
- e) Internationale samenwerking ondersteunen: via een werkgroep wordt aansluiting gemaakt met Europese programma's waar Vlaanderen een rol kan spelen (bijv. Digital Innovation Hubs); we volgen van nabij de toekomstige Europese initiatieven die nu ontwikkeld worden; we ondersteunen de activiteiten van FIT m.b.t. Industrie 4.0; we bouwen de contacten met onze buur-regio's verder uit.